

ΜΕΤΑΜΟΣΧΕΥΣΗ ΖΩΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ

Α Α

Απομαγνητοφωνημένο απόσπασμα όμιλίας του πρωτοπρεσβύτερου Κωνσταντίνου Στρατηγόπουλου, πού έγινε στα πλαίσια τῶν κατηχητικῶν ἀναλύσεων τοῦ κατὰ Ἰωάννην Εὐαγγελίου, στό χωρίο Κεφάλαιο 10, στίχοι 17-18, στόν Ἱερό Ναό Κοιμήσεως Θεοτόκου, Δικηγορικῶν Γλυφάδας, τήν Πέμπτη 28-02-2002.

(Η απομαγνητοφώνηση έγινε από τον Αγιορείτη Μοναχό Δαμασκηνό τον Καρακαλληνό και πρωτοδημοσιεύτηκε στο περιοδικό Θεοδρομία, τεύχος 2, Απρίλιος-Ιούνιος 2003).

«...Διά τούτο ὁ πατήρ με ἀγαπᾶ, ὅτι ἐγὼ τίθημι τὴν ψυχὴν μου, ἵνα πάλιν λάβω αὐτήν» (Ἰωάν. 10, 17). «Γι' αὐτό μ' ἀγαπάει ὁ Πατέρας, λέει, γιατί ἐγὼ βάζω τὴν ζωὴ μου, τὴν ψυχὴ μου, γιὰ νὰ τὴν πάρω πάλι πίσω».

Κοιτᾶξετε αὐτό πού λέει ἐδῶ. Εἶναι ἐκεῖνο πού ἔλεγε τὴν προηγούμενη φορὰ, «τὴν ψυχὴν μου τίθημι» (Ἰωάν. 10, 15), ἀλλὰ διευρυμένο. Προσέξτε αὐτό τό «διευρυμένο». Δέν λέει [τώρα] μόνο «τίθημι τὴν ψυχὴν μου», [ἀλλὰ προσθέτει] «ἵνα λάβω αὐτήν». Ἐδῶ, σημαίνει κάτι τρομερὰ ἐξουσιαστικό. Κανείς δέν μπορεῖ νὰ πῆ τὴν φράση ὀλοκληρωμένη «ἐγὼ, θὰ βάλω τὴν ψυχὴν μου ἐδῶ, δηλαδή θὰ θυσιασθῶ», χωρίς νὰ ἔχη καί τό δεύτερο στοιχεῖο. Ἐβαλες τὴν ψυχὴ σου. Μετά, τί γίνεται;

Ὁ Χριστός, [ὅμως], εἶναι κυρίαρχος, καί λέει «ἵνα λάβω αὐτήν». Τὴν βάζω καί τὴν παίρνω. Ποῦ τὴν βάζει τὴν ψυχὴ του; Πρέπει νὰ θεολογήσωμε ἐδῶ. «Τίθημι», λέει. Ποῦ; Γιὰ ποιούς; Γιὰ τὸν λαό. Ποῦ; [Ἐδῶ] εἶναι καθαρὴ θεολογία, ἡ περὶ Ἀναστάσεως θεολογία, καί ἡ περὶ καθόδου στόν Ἄδη θεολογία τῆς Ὁρθοδοξίας μας.

Τό λέει καί τό τροπάριο: «Ἐν τάφῳ σωματικῶς, ἐν Ἄδου δέ μετὰ ψυχῆς, ὡς Θεός..., [πάντα πληρῶν ὁ ἀπερίγραπτος]». Ὑπάρχει, λοιπόν, μία θεολογία. Εἶναι ἡ κάθοδος στόν Ἄδη, πού κατεβαίνει ὁ Χριστός, μέ τὴν ψυχὴ Του, γιατί τό σῶμα Του εἶναι στόν τάφο. Καί κατεβαίνει ὡς νικητής, καί εἶναι κυρίαρχος τοῦ Ἄδη, καί αἶρει τίς ψυχές ἐπάνω.

Δηλαδή, ἐνῶ ὁ κάθε νεκρός δέν μπορεῖ πιά νὰ κυριαρχήσῃ στὰ πράγματα, ὁ Χριστός κυριαρχεῖ στὰ πράγματα. Κι αὐτὴ εἶναι ἡ ἰδιαιτερότητα αὐτοῦ τοῦ νεκροῦ. Μέχρι τότε, ὅλοι οἱ νεκροί, ὅλοι οἱ δίκαιοι... πῆγαιναν στόν Ἄδη, καί δέν μποροῦσαν νὰ ἔχουν μία ἄρση τῆς ψυχῆς τους ἀπό μέσα. Καί ἔρχεται ὁ Χριστός καί κάνει αὐτήν τὴν κίνηση, πού κατεβαίνει καί μπορεῖ νὰ ἀνεβῆ καί νὰ πάρῃ ὅλες τίς ψυχές μαζί Του.

Γι' αυτό λέει: «αἶρω αὐτήν». «Δέν εἶναι ἀπλῶς, ὅτι μποροῦν νά μέ σκοτώσουν. Φυσικά, καί μπορεῖ νά μέ σκοτώσουν, ἀνά πᾶσα στιγμή. Ἀλλά, ἐγώ, κυριαρχῶ στά πράγματα. Καί ἂν ἀκόμη μέ σκοτώσουν, ἡ ψυχὴ μου, κατά τήν κοινή λογική, θά πάη στόν Ἄδη». Μέ τήν θεία, ὅμως, λογική, θά τούς πάρη ὅλους ἀπό τόν Ἄδη καί θά τόν ἀδειάση τόν Ἄδη. Καί, ἐδῶ, ἔχει τά οὐσιαστικά στοιχεῖα τῆς θεολογίας τῆς καθόδου στόν Ἄδη.

Καί δευτερευόντως, ὡς ἦθος, δηλώνει καί κάτι πολύ οὐσιαστικό. Ὅτι ἕνας Χριστιανός πού μπαίνει σέ ἕναν δύσκολο χῶρο, ἂν ἔχη κουράγιο καί εἶναι ἄνθρωπος πνευματικός, τόν καθαρίζει τόν χῶρο. Περνάει μαρτυρικά, ἀλλά τόν καθαρίζει.

Ἀλλά τό χωρίο, ἐδῶ, εἶναι συγκεκριμένο. Τό χωρίο αὐτό, ἀφορᾷ τόν Χριστό, καί μόνο Αὐτόν... Λέει ἀκριβῶς ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος, ὅτι αὐτό τό χωρίο ἀναφέρεται μόνο στό πρόσωπο τοῦ Χριστοῦ· καί κανείς δέν μπορεῖ νά κάνη χρήση τοῦ χωρίου αὐτοῦ γιά τόν ἑαυτό του. Γιατί κανείς δέν μπορεῖ μόνος του «νά ἄρη τήν ψυχὴν αὐτοῦ». Γιατί κανείς δέν μπορεῖ νά σώση κάποιον, παρὰ μόνον ὁ Χριστός σώζει, μ' αὐτήν τήν νίκη Του ἐπάνω στόν θάνατο. Κι ἐμεῖς ἀκολουθοῦμε πιά τόν Χριστό, ἐνωμόμαστε μαζί Του, καί ἔχοντας αὐτήν τήν ἔνωση μαζί Του, ξεπερνοῦμε τόν θάνατο. Ἀλλά, ἐν Χριστῷ!

Πρωτογενῶς, Ἐκεῖνος τό ἔκανε. Ἐμεῖς, [ἀπλῶς] μετέχομε στήν ζωή Του. Χριστοποιούμεθα. Καί ἐπειδή Ἐκεῖνος εἶναι ὁ νικητής τοῦ Ἄδη, ἐμεῖς ἔχοντας ζωή μέσα στήν ζωή τοῦ νικητῆ τοῦ Ἄδη, νικοῦμε τόν Ἄδη. Ἀλλά ὄχι πρωτογενῶς!

Ἐδῶ, τό λέει Ἐκεῖνος. Λέει «ἵνα πάλιν λάβω αὐτήν». Μιλáει προσωπικά. Ἐμεῖς, μετέχομε στόν Χριστό. Ἐκεῖνος, μιλάει προσωπικά. Ἀφορᾷ μόνο τόν Χριστό αὐτό τό κομμάτι. Καί τό τονίζω, γιάτι αὐτό τό χωρίο εἶναι καίριο.

Καί εἶναι μιά πιά προωθημένη ἀπάντηση, αὐτό εἰδικά τό δεύτερο μέρος, στήν θεολογία περί μεταμοσχεύσεων, πού προσπαθοῦν νά θεμελιώσουν, μέσα ἀπό αὐτό τό χωρίο. Εἶναι αἰρετική ἡ χρῆσις τοῦ χωρίου αὐτοῦ γιά τίς μεταμοσχεύσεις. Γιατί, δέν μπορεῖς νά πῆς, ὅτι δίνεις τά ὄργανά σου καί «θέτεις τήν ψυχὴν σου». Μπορεῖς νά τήν λάβης; Καί τί εἶναι αὐτό πού λένε οἱ Πατέρες, ὅτι μόνο τόν Χριστό ἀφορᾷ αὐτό τό κομμάτι;

Τουλάχιστον, γιατί χρησιμοποιούν αυτό τό χωρίο; Για να δείξουν ψευτο-αγαπητική διάθεση; Είναι δύο πράγματα, πού τρέχουν γύρω από αυτήν την ιστορία... Πρέπει να ξεκαθαρίσωμε τά πράγματα. Ο λαός πρέπει να ξέρη. Και μπορεί να ξέρη μόνο μέσα από την θεολογία του, και τίποτε άλλο. Και αυτά είναι κείμενα θεολογικά.

Και από τούς άλλους, δέν ζητῶ τίποτε. Ας κάνουν μόνο ἐπιστήμη. Αυτός είναι ο ρόλος τους. Μακάρι να θεολογοῦσαν, κι ὅλας. Ἄλλά, ἀπό ἐμᾶς ζητῶ θεολογία. Και τά κείμενα αυτά είναι ἀναλλοίωτα. Οὔτε τόν Ἰωάννη [τόν Εὐαγγελιστή] ἀλλάζεις, οὔτε τόν Χρυσόστομο ἀλλάζεις. Σοῦ ἀρέσει, δέν σοῦ ἀρέσει! Θέλεις δέν θέλεις! Δέν γίνεται ἀλλιῶς! Δέν είναι δική σου ἐπιθυμία πῶς θά τόν χρησιμοποιήσης.

Πρέπει να ἔχωμε, λοιπόν, δύο πράγματα στόν νοῦ μας. Δύο βασικώτατα στοιχεῖα. Για να ἔχετε ξεκαθαρισμένο νοῦ. Μέ ενδιαφέρει οἱ Χριστιανοί να ἔχουν μέ ἀπλότητα ξεκαθαρισμένο νοῦ. Νά ξέρουν ἕνα – δύο πράγματα, ὥστε να είναι ξεκαθαρισμένος ὁ νοῦς τους.

Προσέξτε: ἀφετηριακά, κανείς δέν μπορεί να ἀρνηθῆ τίς μεταμοσχεύσεις. Ἄν ἔχω πραγματικά πεθάνει καί μοῦ πάρουν τό δάκτυλό μου, δέν μέ νοιάζει. Ἄν είναι κάποιος ἐν ζωῇ καί θέλη να δώση στό παιδί του, πού είναι ἄρρωστο, τό νεφρό του, ἐγώ δέν ἔχω ἀντίρρηση. Ἀφετηριακά, δέν ἔχομε ἀντίσταση, ἀντίδραση. Ἀρκεῖ, ἐκεῖνος ἀπό τόν ὁποῖο παίρνομε τά ὄργανά του να είναι νεκρός.

Ἡ ἀντίδρασις ἀρχίζει ἀπό ἐκεῖνο τό σημεῖο ἀκριβῶς: ὅτι ἐμεῖς πιστεύομε ὅτι δέν είναι νεκρός. Ἐκεῖ ἀρχίζει τό καίριο σημεῖο. Γι' αὐτό ἀκριβῶς ἄλλαξαν τόν ὄρο. Ἔκαναν τόν θάνατο «ἐγκεφαλικό θάνατο». Καί ὑπάρχει καί ὁ κλινικός θάνατος. Δύο «θάνατοι» ὑπάρχουν γι' αὐτούς! [Γιατί;] Για να πάρουν στό [ὑποτιθέμενο] ἐνδιάμεσο, τά ὄργανα [δηλαδή, γιά να κάνουν χρήση τοῦ τεχνητοῦ κατασκευάσματος τοῦ ἐγκεφαλικοῦ θανάτου καί να πάρουν κάποιου τά ὄργανα].

Λοιπόν, δέν ἀρνούμεθα αὐτές καθ' ἑαυτές τίς μεταμοσχεύσεις. Καί οἱ ἅγιοι Ἀνάργυροι μεταμόσχευση ἔκαναν. Πῆραν τό πόδι ἑνός μαύρου, μετά 4 ἡμέρες ἀπό τόν θάνατό του, καί τό ἔβαλαν σέ ἕναν ἀσθενῆ. Ἔτσι... Ἄς μή φοβόμαστε, μήπως στόν Παράδεισο θά εἴμαστε χωρίς μέλη [ἐάν μᾶς τά πάρουν ἐδῶ]. Δέν είναι αὐτή ἡ θεολογία!

Ἄρα, βλέπετε, τό πρῶτο [ἐπιχείρημά μας] εἶναι ὅτι δέν ἀρνούμεθα. Ἀλλά δέν θέλουμε νά σκοτώνουν ἀνθρώπους γιά νά παίρνουν τά ὄργανα. Αὐτό εἶναι τό πρῶτο βασικό πού πρέπει νά ἔχετε στόν νοῦ σας. Αὐτό εἶναι τό πρῶτο βασικό καί οὐσιαστικό.

Προκειμένου, ὅμως, νά πείσουν τούς Χριστιανούς γιά νά δίνουν τά ὄργανά τους, δέν μποροῦν νά χρησιμοποιοῦν αὐτό τό χωρίο. Καί, ὅμως, τό χρησιμοποιοῦν. Αὐτό εἶναι τό λάθος. Δέν μποροῦν, ὅμως, οἱ θεολόγοι, νά πλανοῦν τούς πιστούς. Δέν εἶπα «ἡ Ἐκκλησία». Ἡ Ἐκκλησία δέν ἔχει πάρει ἀκόμη ἐπίσημη ἀπόφαση, παρ' ὅλο πού οἱ εἰσηγήσεις, πού γίνονται ἀπό τούς θεολόγους, αὐτό τό χωρίο χρησιμοποιοῦν. Αἰρετικώτατα. Σκανδαλωδῶς αἰρετικώτατα.

Ἄν δέν ξέρουν τί λένε οἱ Πατέρες, νά σωπάσουν. Ἄς μιλήσουν γιά οὐράνια πράγματα, περί ἀγγέλων, ἀρχαγγέλων, Σεραφείμ, Χερουβείμ -θα εἶναι πολύ καλύτερα- καί νά σταματήσουν τήν ἄκαιρη ἀνθρωπολογία τους. Δέν μπορεῖ κανείς νά παίξει μέ αὐτά τά πράγματα καί μέ τήν ζωή τοῦ λαοῦ.

Ἔτσι, λοιπόν, ἐδῶ, εἶναι συγκεκριμένο τό πρῶτο. Εἶναι μόνο γιά τόν Χριστό αὐτό τό κομμάτι. Δέν μποροῦν νά λένε καί αὐτοί: «Τήν ψυχήν μου τίθημι ὑπέρ τῶν προβάτων», καί νά ἐννοοῦν, ὅτι καί αὐτοί μποροῦν νά κάνουν τό ἴδιο. [Ἐσύ, πού τό λές αὐτό, τί εἶσαι;] Σωτήρ, εἶσαι;

Νά βρεῖ ἡ ἐπιστήμη τρόπο μετά τόν θάνατό μου νά διατηροῦνται τά ὄργανά μου, νά τά πάρουν [μετά τόν θάνατό μου], καμμία ἀντίρρηση. Ἀλλά, δέν γίνεται [αὐτό] σήμερα. Πρέπει τό ὄργανο νά εἶναι ζωντανό. Ἄν ἔχης πεθάνει, δέν μπορεῖ νά στό πάρη. Ἄρα, πρέπει νά σέ σκοτώση γιά νά σοῦ τό πάρη.

Ἡ ἱστορία δέν εἶναι «μόλις τρία δευτερόλεπτα ἔχει ἀκόμα καί θά πεθάνη», ὅπως λένε. Γιά μένα, ὅμως, τρία δευτερόλεπτα εἶναι αἰώνας. Γιά τό μάτι τοῦ Χριστοῦ εἶναι αἰώνας. Δέν μπορεῖ ὁ λαός νά πλανᾶται μέ ψευτοθεολογίες.

Τί εἶναι, ὅμως, αὐτό τό φαινόμενο; Ἐγώ, αὐτό τό λέω «μία κακοδοξία τοῦ ψευτοαγαπισμοῦ». Ἔτσι τό λέω. Εἶναι κακοδοξία τοῦ ψευτοαγαπισμοῦ. Ὑπῆρχαν καί παληά, καί στόν αἰώνα μας, στόν χῶρο εἰδικά τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς «Ἐκκλησίας», τέτοιες κακοδοξίες ψευτοαγαπισμοῦ, σέ ἄλλα μεγέθη... Ἐπανερχεται,

ὅμως, αὐτή ἡ ὁρολογία κάτω ἀπό νέο πρῶσμα. Εἶναι ἡ κακοδοξία τοῦ ψευτοαγαπισμοῦ.

Ἔτσι, πείθεται ὁ λαός, συγκινεῖται καί λέει: «Νά, κοίταξε, τό ἔκανε καί ὁ Χριστός». Τί ἔκανε ὁ Χριστός; [Ὁ Χριστός] κατέβηκε ὡς νικητής στόν Ἄδη καί ἔσωσε ἐμᾶς. Καί δέν σημαίνει -τό «τίθημι τήν ψυχή μου» τοῦ Χριστοῦ- δέν σημαίνει: «Πάρετε τά ὄργανά μου γιά νά σωθῆτε»!

Μακάρι νά βρῆ ἡ ἐπιστήμη τρόπο καί νά τά παίρνη μετά τόν θάνατό μου. Ἐγώ, προσωπικά, δέν ἔχω ἀντίρρηση. Ἀλλά, ὄχι ἔτσι. Ὅχι πλανῶντας τόν κόσμο καί μπαίνοντας σέ μία διεργασία πραγματικοῦ θανάτου γιά τόν ἄλλον, ἐνῶ ζῆ ἀκόμη. Ἐμεῖς δέν μπορούμε νά μή θεολογήσωμε.

Τό Κράτος νά πάρη τίς εὐθύνες του. Ἀλλά, ἐμεῖς δέν μπορούμε νά γίνωμε ἀγκωνάρι στό κράτος γιά νά πετύχη τά ἐπιδιωκόμενα. Καί τό Κράτος καίγεται. Καί ἔχει τρομερά τήν ἀνάγκη τῆς Ἐκκλησίας γι' αὐτό τό θέμα. Ἡ Ἑλλάδα εἶναι ἡ τελευταία χώρα σέ δότες στήν Εὐρώπη. Καί ἂν ἡ Ἐκκλησία πῆ λόγο [ὑπέρ τοῦ ἐγκεφαλικοῦ θανάτου] θά ἀνοίξουν οἱ κρουνοί...

Ἡ Ἐκκλησία, ὅμως, δέν πρέπει νά πῆ λόγο. Καί δέν πρέπει νά παίξῃ τό παιχνίδι τους · γιά λόγους θεολογικούς. Γιατί, ἐμεῖς οἱ Ὀρθόδοξοι, ἔχομε [γνήσια] θεολογία. Δέν ἔχομε ἄκαιρη ἀνθρωπολογία.

Και κάτι οὐσιαστικό καί τελικό: αὐτό τό κομμάτι τοῦ Εὐαγγελίου πού ἀρχίζει μέ τήν φράση «αἶρω τήν ψυχή μου...» κ.λ.π. -πού αὐτό το κάνει μόνο ὁ Χριστός- ἔχει μία μοναδικότητα μέσα του. Μία μοναδικότητα καί ἕνα κάλλος πού κανείς δέν μπορεῖ νά ὑποκαταστήσῃ καί νά παίξῃ μέ αὐτά τά πράγματα.

Καί νά «ἀποκτήσωμε», λοιπόν, ἀγάπη! Καί οὔτε νά λέμε: «Ξέρεις, μά καί οἱ μάρτυρες ἔδιναν τό αἷμα τους...». Μά, τί; Εἶναι τό ἴδιο πρῶγμα; Τό ἄκουγα προχθές, πού τό ἔλεγε ἕνας καθηγητής τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς. Μά εἶναι τό ἴδιο πρῶγμα;

Και τό τελευταῖο ἐπιχείρημα, εἶναι ὅτι ὁ Χριστός θέλει καί κάνει αὐτό πού κάνει. Ἔνας, ὁ ὁποῖος εἶναι, κατ' αὐτούς, νεκρός, θέλει νά κἀνῃ αὐτό πού ἐκεῖνοι θέλουν; Εἶπε «ἐγώ θέλω»; [Ὅχι.] Δέν εἶπε τό «θέλω» του. Δέν εἶπε: «Ναί, σκοτῶστε με γιά νά πάρετε τά ὄργανά μου».

Τό θέμα εἶναι ἀνοικτό; Όχι. [Τό θέμα εἶναι κλειστό.] Τό θέμα, πιστεύω, πώς, ἀπό ἐδῶ καί μετά, δέν σηκώνει κουβέντα. Γιατί; Δέν σηκώνει κουβέντα πιά, γιά ἕναν λόγο. Δέν χρειάζεται πιά νά γίνεται διαμάχη στό διπλό ἐπίπεδο, τί λέει ἡ ἐπιστήμη και τί λέει ἡ θεολογία. Ἡ μέν ἐπιστήμη πῆρε τόν δρόμο της. Ἡ ἐπιστήμη τόσο γνωρίζει. Ξέρει ὅτι πεθαίνει τό σῶμα. Μπορεῖ νά δῆ τί ὥρα φεύγει ἡ ψυχή; Ἀπλῶς, διαπιστώνει πώς ὁ ἄνθρωπος εἶναι ζωντανός ἀκόμα, ἀλλά θά πεθάνη σύντομα και τοῦ παίρνουν τά ὄργανα. Ἡ θεολογία ξέρει πότε φεύγει ἡ ψυχή ἀπό τό σῶμα; Όχι. Οὔτε αὐτή τό ξέρει! Αφοῦ μιλοῦν τά τροπάρια περὶ «τοῦ μυστηρίου τοῦ θανάτου».

Ἔ, λοιπόν, πρόκειται περὶ μυστηρίου. Αὐτή εἶναι ἡ ἱστορία. Ἡ ὥρα πού χωρίζεται τό σῶμα ἀπό τήν ψυχή εἶναι μυστήριο. Ποιός μπορεῖ νά μπῆ στό μυστήριο; Ἡ ἐπιστήμη; Ἀδύνατον. Ἡ θεολογία; Ἀδύνατον. Ἄρα, ἡ θεολογία εἶναι περιφερειακή -καί ὅλα αὐτά πού σᾶς λέω- γιά νά ἀποτραπῆ τό ἐγκλημα, καί ἡ ἐπιστήμη εἶναι ἀνύπαρκτη [ἀνίκανη], ὥστε νά μπορῆ νά ἔχη λόγο γιά τήν ὥρα τοῦ χωρισμοῦ τῆς ψυχῆς ἀπό τό σῶμα.

Ἐφ' ὅσον, λοιπόν, πρόκειται περὶ μυστηρίου, ὁποιοσδήποτε λόγος εἶναι περιττός, περὶ [ἐγκεφαλικοῦ] θανάτου. Ὅποιοιδήποτε ἄλλοι μιλοῦν, τί κάνουν; Πᾶνε νά ἐρευνήσουν τό μυστήριο. Ἀλλά, «οὐ φέρει τό μυστήριον ἔρευναν».

Αὐτό πῆγε νά κάνη ὁ Βαρλαάμ, καί ἀντιτάχθηκε ὁ Παλαμᾶς. [Ὁ Βαρλαάμ] πῆγε νά ἐρευνήσῃ τό μυστήριο τῆς γνώσεως τῆς οὐσίας τοῦ Θεοῦ. Εἶναι δυνατόν νά γίνη; Καί ἐκεῖ χτυπήθηκαν οἱ δύο πολιτισμοί. Τοῦ ἐγκεφαλισμοῦ καί τοῦ μυστηρίου τοῦ Θεοῦ, πρὶν ἀπό ἑπτὰ αἰῶνες. Ἐμεῖς, δέν μπορούμε νά ἐπανέλθωμε σέ Νεοβαρλααμισμούς: νά ἐρευνοῦμε τό μυστήριο. Ὅτι καί νά ποῦν, ὅτι καί νά βροῦν, ὅπως καί ἂν ὀρίσουν τόν θάνατο, ὁ θάνατος θά παραμένῃ μυστήριο. Τό τί ὥρα φεύγει ἡ ψυχή ἀπό τό σῶμα.

Γι' αὐτό, ἐμεῖς, πρέπει νά περιμένωμε τό σῶμα πραγματικά νά εἶναι πεθαμένο. Ἄς τό διαπιστώνωμε, ὅπως τό διεπίστωνα ἡ παληά Ἱατρική, ὁ παληός ὁ γιατρουδάκος, ὥστε νά εἴμαστε σίγουροι. Τό πότε ἀκριβῶς πέθανε ἕνας ἄνθρωπος δεν τό ξέρομε. Γι' αὐτό, δέν πρέπει νά γίνωνται ἄκαιρες παρεμβάσεις. «Οὐ φέρει, λοιπόν, τό μυστήριον ἔρευναν».

Καί σ' αὐτό, ποιός θά ἔχη [θά μπορῆ] νά ἀπαντήση; Νά πῆ κάτι; [Κανείς.] Ποιός θά ἔχη νά πῆ κάτι γιά το μυστήριο; Ἄρα, τονίζω καί φωνάζω, ἀπό σήμερα καί μετά, ὅτι «τό θέμα δέν σηκώνει κουβέντα». Παύσετε νά κουβεντιάζετε, θεολογικά. Ἦ χρησιμοποιοῦντας τήν Ἰατρική σάν δεκανίκι. Δέν γίνεται! Πρόκειται περί μυστηρίου! Καί πίσω ἀπό ἐκεῖ, εἶναι [κρυμμένο] τό μυστήριο τῆς ἐν Χριστῷ σωτηρίας τοῦ ἀνθρώπου. Βλέπετε, τό κείμενο τί ἐπικαιρότητα ἀποκτᾶ τώρα; Βλέπετε, πῶς τά λέει ὁ Χριστός! Μέ τί προοπτικές τά λέει! Τί ἔχει στόν νοῦ Του! Ξέρει καί τό αὔριο καί τό μεθαύριο, Ἐκεῖνος.

Ἔτσι, μετά ἀπό αὐτά πού λέει [στήν ἀρχή], ἐπανέρχεται καί λέει: «Ἴνα λάβω αὐτήν». Καί συνεχίζει τό κείμενο: «Οὐδείς αἶρει αὐτήν ἀπ' ἐμοῦ, ἀλλ' ἐγώ τίθημι αὐτήν ἀπ' ἐμαυτοῦ. Ἐξουσίαν ἔχω θεῖναι αὐτήν καί ἐξουσίαν ἔχω πάλιν λαβεῖν αὐτήν· ταύτην τήν ἐντολήν ἔλαβον παρά τοῦ πατρός μου» (Ἰωάν. 10, 18).

«Κανείς δέν μπορεῖ νά πάρη τήν ψυχή μου, λέει, κι ἄς μέ σκοτώσουν». Ἐγώ, τήν καταθέτω καί ἔχω, ἀπ' ἐμαυτοῦ, ἐξουσίαν νά τήν θύσω καί πάλιν ἔχω ἐξουσίαν ἵνα λάβω αὐτήν, γιατί ἔτσι μοῦ εἶπε ὁ Πατέρας μου». Βλέπετε τήν μοναδικότητα τῆς ἐξουσίας; Αὐτός μόνο [μπορεῖ νά τό κάνη]. «Ἐξουσίαν ἔχω -λέει- παρά τοῦ πατρός μου».

Δέν ἔχει τό κείμενο μοναδικότητα; Μπορεῖ κανείς νά τό χρησιμοποίησῃ γιά ὅποιαδήποτε ἄλλη περίπτωση; Μπορεῖ κάποιος ἀπό ἐμᾶς νά πῆ, ὅτι «ἔχω ἐξουσία ἐγώ νά πάρω τήν ψυχή μου καί νά τήν δώσω»; Ἐχομε, ἐμεῖς, τέτοια ἐξουσία; Πού σημαίνει, [ἐγώ] σώζω τόν ἄλλον;

Σωζώμεθα ἐν Χριστῷ. Καί, ἀγαπῶντας τόν ἄλλον, τοῦ ἀνοίγομε τόν δρόμο γιά τόν Χριστό. Ὅλος ὁ κόσμος. Αὐτό πού κάνετε ἐσεῖς, καί αὐτό πού κάνω ἐγώ. Ὁ καθένας μας, μέ τόν τρόπο του, ἀπό τόν χῶρο καί τό μετερίζι πού βρίσκεται μέσα στήν Ἐκκλησία, γίνεται ἕνας βοηθός σωτηρίας τοῦ ἄλλου.

Βλέπετε, ἡ Εὐα ἦταν «βοηθός κατ' αὐτόν [τόν Ἀδάμ]». Δηλαδή, βοηθός σωτηρίας τοῦ Ἀδάμ. Αὐτό παραμένει τό μοναδικό μέγεθος. Καί ἕνα ἱερέας, ἕνας πνευματικός, ἕνας ἐπίσκοπος, τί εἶναι; Εἶναι αὐτό τό μέγεθος πού βοηθεῖ, ἀνοίγει δρόμο, ἀλλά ἕνας εἶναι ὁ σώζων. Ὁ Χριστός μας.

Δέν μπορεί κάποιος νά πάρη αὐτήν τήν ἐξουσία καί νά πῆ: «Ἐγώ θά σώσω». Ἄν τό πῆ, θά κρύβεται πίσω ἕνας τρομερός ἐγωϊσμός... Εἴμαστε ἐν δυνάμει συνεργοί τῆς σωτηρίας τοῦ ἄλλου. Συνεργοί τῆς σωτηρίας τοῦ ἄλλου... Διακονοῦμε τήν σωτηρία τῶν ἄλλων... Αὐτό εἶναι τό κύριο, τό πρωτογενές ἔργο τοῦ κάθε ἀνθρώπου, ὅπου καί ἂν βρίσκεται.

Ὁ Χριστός, ὅταν γιατρεύη, γιατρεύει καί τά δύο. Καί τήν ψυχή καί τό σῶμα. Δέν ὑπάρχει ἀγάπη μονομερῆς, πού ἀντιμετωπίζει τόν ἄνθρωπο μονομερῶς [πού θέλει δηλαδή νά γιατρέψῃ μόνο τό σῶμα, καί ἀδιαφορεῖ γιά τήν ψυχή]. Ὅσο βλέπομε τήν ἀγάπη μονομερῶς, τότε ἢ θά τήν κουκουλώνομε μέ τήν τραγωδία μας, ἢ θά κομματιαζόμαστε. Καί ὁ Χριστός ἐπιτρέπει νά κομματιαζόμαστε γιά νά δοῦμε τήν ἀποτυχία μας. Δέν ὑπάρχει ἀγάπη μονομερῆς.

...Ἀκόμη καί ἡ κουβέντα περὶ ἀγάπης εἶναι δαιμονισμένη, πολλές φορές, ἂν κρύβῃ τήν ἀλήθεια [τήν περὶ ζωῆς ἀλήθεια]. Π.χ. «ἀγαπηθῆτε, ἀγαπᾶτε, καί μή σᾶς νοιάζῃ γιά τά ὑπόλοιπα». Καί, ἐν ὀνόματι μιᾶς ψευτοἀγάπης, διχάζουν τόν κόσμο....

Ξέρω ὅτι εἶναι μυστήριο ὁ θάνατος. Καί, ἐπειδὴ θά περάσω -καί ἐγώ και ἐσεῖς- ἀπό τό μυστήριο τοῦ θανάτου, προτρέχω, [προσπαθῶ] νά εἶμαι μέσα στό μυστήριο τῆς παρουσίας τοῦ Χριστοῦ, γιά νά ζήσω τόν θάνατο ὡς μυστήριο χριστοειδές, καί ὄχι ὡς μυστήριο χαμοῦ. Προσεγγίζω τό μυστήριο βιωματικά πιά.

Καί, πραγματικά, ἐκεῖ φθάνει ὅλη αὐτή ἡ ἀναζήτηση γιά τόν ἐγκεφαλικό θάνατο, κ.λ.π. Δέν μπορούμε πιά νά ποῦμε τίποτε. Ἡ ἐπιστήμη χίλια νά πῆ, δέν μπορεί νά εἰσέλθῃ [στό μυστήριο]. Θά λήῃ πάντα πῶς εἶναι τό σῶμα. Βλέπει τήν ψυχή; Ἔχει ὄργανα [γιά νά τήν ἀνιχνεύσῃ];

...Ἡ ψυχή, κατά τούς Πατέρες, διαχέεται σ' ὅλο τό σῶμα. Σταμάτησε [ἔστω] ὁ ἐγκέφαλος. Ἡ ψυχή, δέν εἶναι στά ἄλλα μέρη τοῦ σώματος; Δέν μπορῶ νά τό ἀγνοήσω αὐτό τό πρᾶγμα.

Ὁ ἅγιος Νικόδημος, λέει, ὅτι μαζεύεται στά μέσα στοιχεῖα τοῦ σώματος. Συγκεντρώνεται μέσα, ἀκόμη καί ἂν δέν ὑπάρχῃ ψυχή στόν ἐγκέφαλο, καί [ὁ ἄνθρωπος] δέν κινεῖται. Πέθανε ὁ ἄνθρωπος; Ὁχι. Νά, ἡ δογματική τῆς Ἐκκλησίας: ὅτι διαχέεται παντοῦ ἡ ψυχή. Σ' ὅλο τό σῶμα. Πότε φεύγει ὀριστικά, τελευταῖα –

τελευταία, δέν ξέρομε. Ἄλλ' ἐφ' ὅσον ὑπάρχη ἀκόμη [μέσα στό σῶμα], δέν μπορούμε νά τόν ἀγγίξωμε [τόν ἄνθρωπο].

Ἄκουσα, προχθές, ἕναν καθηγητή νά χρησιμοποῖ, ἀνοήτως, τό πείραμα τοῦ βατράχου, το γνωστό πείραμα πού κάνουν ὅλοι οἱ πρωτοετείς φοιτητές τῆς Ἰατρικῆς Σχολῆς, γιά νά ἀναλύσει τον ἄνθρωπο! [καί νά δώση λύση στό θέμα τοῦ ἐγκεφαλικοῦ θανάτου] Μά, αὐτά, εἶναι ἀνόητα πράγματα.

Παίρνουν τόν βάτραχο, τοῦ κόβουν τό κεφάλι καί παρατηροῦν ὅτι ὁ βάτραχος ἀκόμη κινεῖται... Καί λένε: «κοίταξε, τοῦ ἔκοψα το κεφάλι, δέν ἔχει ἐγκέφαλο, ἀλλά κινεῖται». Εἶναι δηλαδή ἕνας μυϊκός τόνος. Ἀλλά ξεχνᾶνε ὅτι ὁ βάτραχος δέν ἔχει ψυχή, πού ἔχει εἰκόνα τοῦ Θεοῦ ἐπάνω της.

Καί αὐτό τό εἶπε ὁ καθηγητής γιά νά ἐπιβεβαιώση [ὑποστηρίξη] τίς μεταμοσχεύσεις! Καί ἔφερε [ῶς ἀπόδειξη], σέ κληρικούς καί θεολόγους, τό πείραμα τοῦ βατράχου! Μά, εἶναι σοβαρά πράγματα αὐτά;

...Συγγνώμη, ἀλλά ξέρεις πότε πεθαίνει ὁ ἄνθρωπος; Ἐσύ, βλέπεις τόν ἐγκέφαλο. Λές μόνο ὅτι «πέθανε ὁ ἐγκέφαλος». Καί μοῦ λές, ὁ μόνος σου, ὅτι «ἡ καρδιά ζεῖ ἀκόμη», καί γι'αὐτό, λές, «μπορῶ νά τήν πάρω». Ἄρα, ζεῖ ἡ καρδιά. Καί ἐγώ μέν σοῦ μιλάω γιά τό «μυστήριο τοῦ θανάτου» καί ὅτι ἡ ψυχή παραμένει ἀκόμη στό σῶμα, καί ἐσύ μοῦ λές γιά τό «μυστήριο τοῦ βατράχου»! Ἦ, δέν μπορεῖ νά γίνη διάλογος ἔτσι. Μιλᾶμε γιά ἀνόμοια πράγματα...

Ἄν μετά ἀπό ἕνα τροχαῖο δυστύχημα, ἕνας καταλήξῃ ἐγκεφαλικά νεκρός, καί δηλωθῇ ὡς ἐγκεφαλικά νεκρός, ἀλλά ὄχι κλινικά νεκρός, ἐγώ δέν μπορῶ νά πάρω τά ὄργανά του. Μέ τήν προοπτική ὅτι θά πεθάνῃ μετά ἀπό πέντε δευτερόλεπτα, ἐγώ ὄργανα δέν μπορῶ νά πάρω. Ἀδυνατῶ.

Μᾶς ἔλεγε, προχθές, ὁ πατήρ Κωνσταντῖνος, ἀπό τό Ἀσκληπιεῖο [Βούλας], ἕνα πολύ ὠραῖο παράδειγμα. Καί μᾶς τόνισε τήν προσωπική του εὐθύνη σ' αὐτό τό γεγονός. Το εἶπε δημόσια.

Παληά, πρίν ἀρχίση ὅλη αὐτή ἡ διαμάχη [γιά τίς μεταμοσχεύσεις], ὅταν ἦταν ἐφημέριος τοῦ Νοσοκομείου, ὁ παππούλης, ἔρχεται ἕνας πατέρας καί λέει στόν πατέρα Κωνσταντῖνο: «Τό παιδί μου εἶναι ἐγκεφαλικά νεκρό, καί μοῦ ζητοῦν οἱ

γιατροί νά υπογράψω για νά πάρουν τά ὄργανά του. Παππούλη, τί νά κάνω;» Τοῦ λέει ἐκεῖνος: «Δῶστα». Δέν ἤξερε, τότε, ὁ παππούλης.

Ὁ πατέρας, πηγαίνοντας νά υπογράψω, πέρασε ἀπό τό ἐκκλησάκι τοῦ νοσοκομείου, τόν ἅγιο Παντελεήμονα. Τοῦ λέει: «Ἄγιε Παντελεήμονα, πές μου τί νά κάνω; Εἶμαι σέ προβληματισμό». Καί λέει μετά: «Ἄς τό ἀφήσω μέχρι αὔριο τό πρωῖ καί μετά υπογράψω». Τό ἄλλο πρωῖ, τό παιδί του γίνεται καλά! Καί μᾶς ρωτάει ὁ πατήρ Κωνσταντῖνος: «Ἐγώ, τί εὐθύνη θά εἶχα μετά;»

Ἀλλά καί πόσοι γονεῖς υπέγραψαν, χωρίς νά ξέρουν οἱ ἄνθρωποι. Δέν ζητοῦμε εὐθύνες... δέν κάνομε δικαστήριο. Κάνομε θεολογία. Περί θανάτου θεολογία, γιά νά μή λειτουργήσῃ ἕνα ἄνομο σύστημα ἀγρίας ἐκμεταλλεύσεως τοῦ ἄλλου. Δεν μπορῶ νά κρίνω κανέναν ἐγώ. Δέν εἶμαι ἀρμόδιος. Οὔτε ἐγείρεται θέμα σωτηρίας γιά ἐκεῖνον πού ἔδωσε τά ὄργανά του. Αὐτά, εἶναι ἀνόητα πράγματα. Νά μπουῦμε στήν οὐσία του πράγματος...

...Ἡθελημένα μιᾶνε γιά διπλό θάνατο... Ἰατρικά, [τό θέμα τοῦ χωρισμοῦ τῆς ψυχῆς] ποτέ δέν θά τό λύσουν. [Ἐπιφανειακά], αὐτοί, τό ἔλυσαν. Ἐβαλαν τόν ὄρο "ἐγκεφαλικός θάνατος", καί τό ἔλυσαν. Ἀλλά, στήν πράξη, [κατά ἀλήθειαν,] δεν θα το λύσουν. Ἀποδείξεις, ὅτι δεκάδες ἐπιστήμονες, παγκοσμίως, διαμαρτύρονται. Αὐτό, δέν λέει κάτι; Ὅταν δέ εἶπαμε [σ' αὐτούς], ὅτι δεκάδες ἐπιστήμονες διαμαρτύρονται, ξέρετε τί ἀπάντηση πήραμε; «Ὅσοι διαμαρτύρονται, διαμαρτύρονται ὄχι ἰατρικά, ἀλλά φιλοσοφικά. Εἶναι φιλόσοφοι, ἀγνοῆστε τους»!

Μά, αὐτά, εἶναι σοφίσματα. Δέν μποροῦμε, διά σοφισμάτων, [νά βροῦμε ἄκρη, καί] νά ἀναιροῦμε ὅλους τούς γιατρούς πού δέν συμφωνοῦν μαζί μας καί νά λέμε, ὅτι εἶναι φιλόσοφοι, ἐπειδή δέν συμφωνοῦν [μαζί μας]. Λένε, ὅτι οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας δέν ἔχουν ἐπαρκεῖς ἀποδείξεις. Ἄν ζοῦσαν σήμερα, λένε, ἄλλα πράγματα θά ἔλεγαν. Ἐτσι, πετᾶμε καί τούς Πατέρες, καί μένει ἡ δική μας γνώμη μόνο! Ἀκρότατα Βατικάνειο [πνεῦμα]. Ὅμως, σ'αὐτόν τόν τόπο, δέν μπορεῖ νά λειτουργήσῃ Βατικάνειο πνεῦμα. Καί τίποτε ἄλλο νά μήν ὑπάρχει, ὑπάρχει τό μυστήριο τοῦ θανάτου, πού θά τούς κυνηγάει μέχρι τόν θάνατο...».

